

Obsežna raziskava o gorskih območjih v Evropi

Evropska komisija je pred kratkim objavila rezultate raziskave o gospodarskem in socialnem položaju gorskih območij v Evropi. V raziskavi so bile opravljene temeljite analize gorskih območij v 29 evropskih državah, med drugim v dosedanjih in desetih novih državah članicah EU ter v Švici. [Več na strani 1](#)

Avstrijski in italijanski protesti proti tranzitnemu prometu čez Alpe

Iz protesta proti prometni politiki Evropske unije so nasprotniki tranzitnega prometa v prvi polovici velikega tedna zasedli pomembnejše tranzitne ceste v Avstriji. Demonstracije so potekale zoper rast tovornega prometa, ki se je še povečala, odkar je konec leta 2003 prenehala veljati pogodba o tranzitu z EU. [Več na strani 2](#)

Italija: upravljanje olimpijskih objektov, ki niso več v uporabi, sedaj prevzela dežela

Uradno pojasnilo je podal tudi predsednik italijanske dežele Piemont Enzo Ghigo: po končanih olimpijskih igrah, ki bodo v Torinu leta 2006, bo poskrbljeno za vzdrževanje skakalnic in steze za bob. Dežela je namreč predlagala ustanovitev javnega podjetja, ki bo upravljalo s temi objekti v času po končanih igrah, zadolženo pa bi bilo lahko tudi za upravljanje z žičnicami na vseh olimpijskih prizoriščih, je povedal Ghigo. [Več na strani 3](#)

Obsežna raziskava o gorskih območjih v Evropi

Evropska komisija je pred kratkim objavila rezultate raziskave o gospodarskem in socialnem položaju gorskih območij v Evropi. V raziskavi so bile opravljene temeljite analize gorskih območij v 29 evropskih državah, med drugim v dosedanjih in desetih novih državah članicah EU ter v Švici.

Kot ugotavlja raziskava, se razmere na različnih gorskih območjih med seboj zelo razlikujejo, čeprav se soočajo s številnimi podobnimi težavami, kot so nizka gostota prebivalstva, težja dostopnost in sorazmerno visoki stroški infrastrukturnih objektov. EU bi lahko prispevala k boljši povezanosti teh območij, ko bi se teh problemov lotila s ciljnim strategijami.

Po kriterijih, na katerih temelji raziskava, se približno 40 % celotne površine analiziranih držav prišteva h gorskim območjem, na katerih živi skoraj 20 % celotnega prebivalstva. Približno 60 % celotnega prebivalstva živi na gorskih območjih ali v bližini teh območij. Na večini gorskih območij, ki so bila predmet analize, je proces depopulacije intenzivnejši kot v nižinskih predelih. Temu nasprotno pa je za obširne predele alpskega sveta značilna demografska rast. Raziskava ugotavlja, da je gospodarstvo na evropskih gorskih območjih izredno raznovrstno. Čeprav sta tako kmetijstvo kot tudi gozdarstvo za gospodarstvo in kulturno identiteto pogosto življenjsko pomembni dejavnosti, je stopnja zaposlenosti na splošno višja zlasti v storitvenem sektorju.

Raziskava daje pregled tudi nad številnimi političnimi pobudami, kot so npr. sektorske politike, strategije o spodbujanju razvoja ter številne transnacionalne politike in instrumenti, npr. Alpska in Karpatska konvencija. Nove informacijske in komunikacijske tehnologije omogočajo na številnih gorskih območjih nove razvojne možnosti, v veliko korist pa sta seveda lahko usklajevanje in izmenjava izkušenj med regijami in državami.

Vir in celotno besedilo 200 strani obsegajoče raziskave v angleščini na spletnem naslovu: http://europa.eu.int/rapid/start/cgi/guesten.ksh?p_action.gettxt=gt&doc=IP/04/379/0/RAPID&lg=EN (en)

Vsebina

Obsežna raziskava o gorskih območjih v Evropi [1](#)

Avstrijski in italijanski protesti proti tranzitnemu prometu čez Alpe [2](#)

Vodenje kakovosti v turizmu [2](#)

Uvodna prireditve v okviru projekta INTERREG III - gradnja turističnih objektov v Alpah [2](#)

Uspešno izvajanje projektov za zaščito brkatega sera in planinskega orla [2](#)

Italija: upravljanje olimpijskih objektov, ki niso več v uporabi, sedaj prevzela dežela [3](#)

St. Moritz: Alpska akademija in turistično-energetsko-kmetijska zveza [3](#)

Otvoritev razstave „Narava Slovenije: Alpe“ [3](#)

Protest proti širitvi letališča v Bolzanu/Boznu [3](#)

O tem in onem [4](#)

Prireditve [4](#)

Saj ni res, pa je... [4](#)

Avstrijski in italijanski protesti proti tranzitnemu prometu čez Alpe

Iz protesta proti prometni politiki Evropske unije so nasprotniki tranzitnega prometa v prvi polovici velikega tedna zasedli pomembnejše tranzitne ceste v Avstriji. Demonstracije so potekale zoper rast tovornega prometa, ki se je še povečala, odkar je konec leta 2003 prenehala veljati pogodba o tranzitu z EU. Sicer pa so udeležence protestov podprle različne strani, npr. cerkev, politične stranke ter okoljske in prometne skupine, tudi z Južne Tirolske. V Avstriji so protesti potekali pod vodstvom Tranzitnega foruma Avstrije-Tirolske.

Delovna skupnost Stop Transit Austria se je izrekla proti gradnji novih tranzitnih cest. Priložnost za to je bila izjava o nameri v zvezi z nadaljnjo gradnjo avtoceste A27 „Alemagna“ ter gradnjo mejnih prehodov med Avstrijo in Italijo, ki so jo 5. aprila 2004 podpisali italijanski minister ter predstavniki dežel Furlanija-Juljska krajina in Benečija. Ti načrti so v nasprotju z usmeritvami in cilji, zastavljenimi v prometnem protokolu Alpske konvencije, ki je v Avstriji pravno veljavni dokument.

Viri in nadaljnje informacije na spletnem naslovu: <http://www.transitforum.at> (de), Delovna skupnost Stop Transit, 4. 5. 2004

Vodenje kakovosti v turizmu

Osrednja tema konference, ki jo je Delovna skupnost alpskih dežel (Arge Alp) organizirala 25. in 26. marca 2004 na Evropski akademiji v Bolzanu/Boznu v Italiji, je bil turizem na gorskih območjih. Strokovnjaki iz posameznih alpskih držav so ob tej priložnosti razpravljali o novih izzivih turističnega trga, katerih cilj je čim večje zadovoljstvo pri strankah in vezanost nanje.

Študije primerov so tudi ponazorile sedanjí položaj v alpskih regijah, predstavljena pa je bila tudi raziskava Mednarodnega centra za raziskovanje in izobraževanje v turizmu, ki je pokazala, da je za to, da se gostje vračajo na Bavarsko in da je t.i. "reklama od ust do ust" uspešna, v 90 % merodajno prav njihovo zadovoljstvo s turističnimi storitvami. V raziskavi so se najbolje odrezali Bavarska, Tirolska in Salzburg, na splošno pa prevladuje trend podeželskega turizma in wellness počitnic. Prav tako postaja vedno bolj zanimiva turistična ponudba, ki je namenjena družinam in otrokom.

Viri in nadaljnje informacije: <http://www.eurac.edu/Org/Management/Tourism-Mgt/ArgeAlp.htm> (de/it)

Uvodna prireditve v okviru projekta INTERREG III - gradnja turističnih objektov v Alpah

Konec marca je v avstrijskem Lienzu potekala 1. mednarodna obrtna akademija, s katero se je začelo izvajanje projekta INTERREG III z naslovom „Gradimo na kakovosti, odpiramo nova tržišča – vzpostavitev tržišča storitev“. Strokovni simpozij se je tako ponudil kot priložnost za srečanje obrtnikov iz avstrijske Vzhodne Tirolske ter italijanske Pustriške doline (Pustertal) in Belluna. Obrtna akademija, ki jo vsako leto organizira eden od partnerjev, je prva oblika izmenjave izkušenj na nadregionalni ravni, obenem pa kulturno in profesionalno srečanje, ki želi prispevati k usmerjanju pogleda »čez rob domačega praga« in odpreti ustvarjalne možnosti za celotno regijo.

V duhu gesla „Gradnja turističnih objektov v Alpah – gradnja v kulturnem kontekstu“ je na strokovnem simpoziju razprava tekla o temah, kot so umestitev obrtne dejavnosti med inovativnost in tradicijo ter priložnosti za obrt na področju wellness turizma in pri gradnji nizkoenergetskih ali pasivnih hiš. V okviru obrtne akademije so podelili tudi štipendije za čezmejno šolanje, katerih cilj je spodbuda mlajši generaciji v tej panogi.

Viri in nadaljnje informacije: Kulturni center Grand Hotel Toblach, 1. 4. 2004, Gospodarska zbornica Avstrije:

http://portal.wko.at/dst_SZ_Details.asp?SNID=186067 (de/it)

Uspešno izvajanje projektov za zaščito brkatega sera in planinskega orla

Na 16. tednih avstrijskega Narodnega parka Visoke Ture - Salzburg je 26. marca v istoimenskem parku potekala predstavitev projektov z naslovom „Planinski orel v Vzhodnih Alpah“ in „Ponovna naselitev brkatega sera na območju Alp“, katerih osrednji cilj je zaščita omenjenih živalskih vrst

Okrepitev sodelovanja med posameznimi upravami zavarovanih območij, ki sodelujejo pri projektu, pa je cilj projekta „Aquilalp.net“, v okviru katerega se izvaja koordinacija in standardizirani popis populacije planinskega orla na petih zavarovanih območjih v Vzhodnih Alpah. Status populacije planinskega orla v Alpah je s približno 1200 pari stabilen, kljub temu pa velja živalska vrsta za potencialno ogroženo, saj lahko posegi človeka hitro povzročijo spet upad njihovega števila. Ker planinski orli za svoj življenjski prostor uporabljajo zelo velik areal, je dolgoročno gledano njihovo preživetje mogoče zagotoviti le z velikopovršinskimi zavarovanimi območji in varstvenimi strategijami na nadnacionalni ravni.

Tudi rezultati projekta za zaščito brkatega sera so bili večinoma pozitivni, od leta 1977 pa je bilo na celotnem območju Alp v naravo spuščenih več kot sto mladičev.

Viri in nadaljnje informacije na spletnih naslovih: <http://www.hohetauern.at> (de), <http://www.bartgeier.ch> (de/fr/it/en), <http://www.aquilalp.net> (de/it/en)

Planinski orel (Aquila chrysaetos)

© <http://www.altmuehltal.de/riedenburg/falken.htm>

Italija: upravljanje olimpijskih objektov, ki niso več v uporabi, sedaj prevzela dežela

Uradno pojasnilo je podal tudi predsednik italijanske dežele Piemont Enzo Ghigo: po končanih olimpijskih igrah, ki bodo v Torinu leta 2006, bo poskrbljeno za vzdrževanje skakalnic in steze za bob. Dežela je namreč predlagala ustanovitev javnega podjetja, ki bo upravljalo s temi objekti v času po končanih igrah, zadolženo pa bi bilo lahko tudi za upravljanje z žičnicami na vseh olimpijskih prizoriščih, je povedal Ghigo.

Okoljevarstvene organizacije se že od začetka razprave o kandidaturi mesta Torino za olimpijske igre bojijo, da bodo nekateri športni objekti po končanih igrah postali nekoristna in potratna "okostja" sredi krajine. Čeprav ravno gradnjo objektov, kot so steza za bob in skakalnice, vedno znova spremljajo dvomi in pomisleki, pa ni nihče pomislil na to, da bi za olimpijske igre lahko uporabili obstoječe objekte v sosednji Franciji.

Polemika se je vnela tudi zaradi nekega drugega problema: kmetijska organizacija Coldiretti trdi, da so odškodnine za razlastitve zemljišč, ki se bodo uporabljala za potrebe olimpijskih iger, prenizke, olimpijska agencija pa že zamuja z izplačili. Predstavniki kmetov tudi trdijo, da pri tem sploh ni bila upoštevana okoljska škoda in škoda, ki je nastala zaradi gradnje olimpijskih objektov.

Vir: La Stampa 31. 4. 2004

St. Moritz: Alpska akademija in turistično-energetsko-kmetijska zveza

Z Alpsko akademijo, ki jo je ustanovila Academia Engiadina, si švicarska regija Engadin/St. Moritz v večji meri prizadeva za razvoj študijskega turizma. Tako so že sedaj na voljo nekateri izobraževalni programi, kot npr. jezikovni in računalniški tečaji, tečaji turizma, vodenja in menedžmenta, drugi programi pa so v pripravi.

Osrednjega pomena je GeoParc, kjer zagotavljajo različne možnosti za izobraževanje na različnih tematskih področjih (energetski projekt „Clean Energy“, St. Moritz kot najvišje ležeče energetsko varčno mesto, ledeniki in trajno zamrznjena tla (permafrost), geologija, švicarski narodni park, vreme in podnebje itd). V GeoParcu naj bi letos poletni začeli izvajati prve programe v pilotni fazi.

Ta regija pa je povezala turizem, energetsko gospodarstvo in kmetijstvo na še enem področju: pod znamko „Engadin“ bodo začeli s proizvodnjo domačega biosira, ki ga bodo prodajali večinoma v domači dolini in bo namenjen zlasti gostom. Iz stranskega proizvoda, ki bo nastal pri proizvodnji sira, bodo v objektu za čiščenje odpadnih voda z novim postopkom proizvajali visokokakovostno ekološko električno energijo.

Vir in nadaljnje informacije: 24.03.2004 <http://www.stmoritz.ch/media-news-002-030201-de.htm> (de)

Otvoritev razstave „Narava Slovenije: Alpe“

25. marca so v Ljubljani odprli razstavo „Narava Slovenije: Alpe“, ki predstavlja celoten slovenski alpski svet z obsežnimi gorskimi gozdovi na planotah Jelovice in Pokljuke in tremi visokogorskimi skupinami (Karavanke, Julijske Alpe in Kamniško-Savinjske Alpe).

Namen razstave je prikazati pomen visokogorskih življenjskih prostorov in opozoriti na nujnost ukrepov varovanja. Poleg fotografij, besedil in številnih drugih predmetov razstavo spremlja posnetek oglašanja različnih vrst sesalcev in ptičev, v akvariju pa je na ogled tudi soška postrv, ki je endemit jadranskega povodja.

Razstava je na ogled v Prirodoslovnem muzeju Slovenije do konca septembra 2005.

Vir in nadaljnje informacije na spletnem naslovu: <http://www2.pms-lj.si/razstave/alpe/alpe.html> (sl), CIPRA-Slovenija

Ledeniški dolini Kot in Vrata, v ozadju triglavsko pogorje

© <http://www2.pms-lj.si/razstave/alpe/alpe.html>

Protest proti širitvi letališča v Bolzanu/Boznu

Vlada Avtonomne pokrajine Bolzano/Bozen (Italija) je napovedala, da bo povečala število poletov na bolzanskem letališču. Letalska družba Air Alps je od Družbe za brennersko avtocesto zahtevala tudi navzkrižno subvencioniranje letališča. Krovno združenje za varstvo narave in okolja na Južnem Tirolskem je ob tem pojasnilo, da bodo z uresničitvijo tega projekta prelomili več temeljnih obljub, ki jih je vlada leta 1997 predstavila prebivalcem v informativni brošuri.

V nasprotju z izjavami iz leta 1997 namreč vlada sedaj želi še podaljšati vzletno stezo, posledica tega pa bo razlastitev zemljišč. S podaljšanjem steze bodo lahko pristajala tudi večja letala, kot predvideva dogovor iz leta 1997. Namesto največ pet linijskih letov bodo konec aprila uvedli še šestega, zadnje letalo pa bo pristalo ob 22. uri.

Vir: Krovno združenje za varstvo narave in okolja na Južnem Tirolskem, 5. 4. 2004, http://www.umwelt.bz.it/pm_1.htm (de)

O tem in onem

Regijski park kot priložnost za Kamniško-Savinjske Alpe

Regijski park na območju Kamniško-Savinjskih Alp – severno od slovenskega glavnega mesta Ljubljane – razumejo tamkajšnje občine kot razvojno priložnost in ga tudi nameravajo ustanoviti. Dejavnosti za ustanovitev parka usklajujeta Logarska dolina, d.o.o., zasebno podjetje za upravljanje krajinskega parka Logarska dolina, in slovenski nacionalni odbor Mednarodne komisije za varstvo Alp CIPRA-Slovenija. S pomočjo nizozemske vlade je bila že opravljena analiza prihodnjega razvoja za dve izbrani območji Kamniško-Savinjskih Alp in analiza rabe prostora, z idejo o ustanovitvi parka pa so seznanili tudi javnost. V skladu s slovensko zakonodajo lahko lokalne skupnosti same ustanovijo zavarovano območje. Za območje Kamniško-Savinjskih Alp so tako zainteresirane občine že predlagale meje regijskega parka.

Vir: CIPRA-Slovenija

Razstava "Kulturne rastline v Alpah" kmalu v Bolzanu/Boznu

Katere rastline so nekoč uporabljali kot surovine za proizvodnjo tekstila? Raste kava tudi v Alpah? Na ta in številna druga vprašanja ponuja odgovore razstava "Kulturne rastline v Alpah", ki predstavlja različne alpske vrste žita in hribovsko poljedelstvo. Prav tako so na razstavi predstavljene vrste zelenjave ter domači vrtovi in njihova zgodovina. Razstavo si je na Južnem Tirolskem prvič mogoče ogledati v okviru prve razstave ekološkega kmetijstva "Biolifestyle" od 16. do 18. aprila na gradu Maresch v Bolzanu/Boznu.

Vir in nadaljnje informacije: Dežela Južna Tirolska 5. 4. 2004: http://www.provinz.bz.it/lpa/news/news_d.asp?art=74078 (de)

Tek s krpljami: kampanja Global Trail za osveščanje javnosti

Tek na s krpljah je vedno bolj priljubljen, a se te vrste športniki pogostokrat ne spoznajo kaj dosti na gozdove, divjad, plazove ipd. Podjetje Global Trail je zato v sodelovanju z zimskošportnimi središči izdelal sistem označenih poti za tek na krpljah (v Švici je takih poti že 25), ki naj bi tekače usmerjale na v ta namen urejene steze. Na domači spletni strani Global Trail lahko najdemo predloge za ture, podatke o varnostnih razmerah na terenu in naslove različnih specializiranih trgovin.

Vir in nadaljnje informacije na spletnem naslovu: keepwild News Nr. 7 <http://www.mountainwilderness.ch/index.php?id=407> (de), <http://www.globaltrail.net/> (de)

Nemčija: na natečaju solarne zvezne lige sodeluje že več kot 600 mest in občin

V solarni zvezni ligi, ki jo priredijo vsako leto v Nemčiji, sta odločilna tekmovalna kriterija inštalirana moč v vatih na prebivalca na področju fotovoltaike in površina termičnih sistemov sončnih kolektorjev na prebivalca. Nemški zmagovalec v letih 2003/2004 je bavarska občina Rettenbach am Auerberg, kjer imajo inštalirane objekte solarnega sistema z močjo 517,81 vatov in skorajda 0,5 m² površine solarnih toplotnih kolektorjev na prebivalca. Natečaja se je udeležilo več kot 600 mest in občin, zlasti iz zveznih dežel Bavarske in Baden-Württemberga, nekatere od zmagovalnih občin pa ležijo tudi na območju Alp.

Vir in nadaljnje informacije na spletnem naslovu: <http://www.solarbundesliga.de/> (de)

Prireditve

8. evropska konferenca in strokovni sejem pasivnih hiš. Krems (Avstrija), 16.-18. 4. 2004. Organizira: Donauska univerza Krems, Energetski inštitut Vorarlberg, Inštitut za pasivne hiše.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.passivhaustagung.at> (de)

Zerneški dnevi narodnega parka 2004: Vrnitev velikih plenilcev in raziskovanje na področju ekologije voda. Hiša narodnega parka Zernež (Švica), 23.-24. 4. 2004. Organizira: Švicarski narodni park.

Več informacij na spletnem naslovu: http://www.nationalpark.ch/deutsch/B_5_4.php (de)

Mednarodna izmenjava izkušenj o upravljanju površin: Izboljšajmo tla! Evangeličanska akademija Tutzing (Nemčija), 25.-27. 4. 2004. Prispevki iz Nemčije, Švice in Francije itd.. Zagotovljeno simultano prevajanje v nemščini in angleščini.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.ev-akademie-tutzing.de/doku/programm/detail.php3?part=detail&fdnr=603> (de)

1. generalna skupščina Evropskega združenja geoloških znanosti. Nica (Francija), 25.-30. 4. 2004.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.copernicus.org/EGU/ga/egu04/index.html> (en)

Filmski festival in razstava publikacij o gorah: 52. mednarodni gorski filmski festival mesta Trento in Montagnalibri – mednarodna razstava publikacij o gorah. Trento (Italija), 1.-9. 5. 2004.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.mountainfilmfestival.trento.it> (it/en)

Saj ni res, pa je...

... da so alpskega brkatega mojstra Hansa Gassnerja iz avstrijskega Leoganga pred kratkim izvolili za svetovnega mojstra v kategoriji „prostega sloga za brado in brke“. Maja 2005 bo Gasser v domačem kraju branil olimpijski naslov brkatega mojstra. Za kar najboljšo predstavitev svojega čudovitega primerka brade na tekmovanju bodo njegovo brado pred „velikim nastopom“ negovali kar celi dve uri ...

Vir: <http://www.salzburg.gv.at/ikorr-meldung?nachrid=32068> (de)